

האם דרישה לפערי השתכרות בנוסף לביצוע הערכת שווי לחברת הבעל מהווה Double Counting?

עו"ד ענבר דור מסבירה שדרישה לביצוע הערכת שווי נכסי הקריירה של בן הזוג בנוסף להערכת שווי מניות החברה שבעלותו איננה מהווה ספירה פעמיים.

שנית, כושר השתכרות בעבר, אינו מעיד על כושר השתכרות בעתיד! ככלל, לאדם צעיר יחסית צפוי כושר השתכרות גבוה יותר לעתיד, עד לגיל מסוים בו מתחילה שחיקה בידע, בתפוקה, וברלוונטיות בשוק. בנוסף, יש לזכור שמקצועות ועיסוקים מסוימים צפויים להיעלם מהעולם כתוצאה מהתפתחויות טכנולוגיות משמעותיות ומהירות.

בנוסף, בעת כימות שווי "הנכס" יש להביא בחשבון הסתברות לפגיעה בכושר עבודה עתידי מחמת מחלה או תאונה או כל מצב טבע שיכול לפגוע בשוויו (תחשיב אקטוארי).

לבסוף, בהיבט הפילוסופי-חברתי-משפטי יש לבחון האם ראוי בכלל לחייב אדם לעבוד בכלל, ובמקצועו בפרט, עבור בן זוגו לשעבר עד ליציאתו לפנסיה (וזה בדיוק משהו למשפטנים ובטח שלא לאקטוארים לקבוע).

ולא לחינם קובע החוק כי עניין כושר ההשתכרות יבחן רק ואני מצטטת: **"בנסיבות מיוחדות המצדיקות זאת"**.

כעורכת דין, להבדיל מאקטואר/רואה חשבון/מעריך שווי אני גם נכנסת להיבטים של ממה נובעים פערי ההשתכרות. לעיתים, לבני הזוג קריירה זהה או דומה, והסיבה לפערי ההשתכרות נובעת מגורמים אקסוגניים שאינם קשורים לשיתוף בין בני הזוג, כגון: בן זוג פחות מוכשר או בן זוג "שנהנה" מכך שלא עבד.

ניקח דוגמא קיצונית להמחשה: אישה הנשואה לטייקון. כעת נניח שבמהלך הנישואין אותה אישה לא עשתה שום מאמץ לפתח קריירה משל עצמה. כל היום בילתה בבתי קפה יוקרתיים עם בנות זוגן של חבריה הטייקונים. למה? כי בעלה טייקון והיא התפנקה עליו. אז נשאלת השאלה, כעת, משעה שהם מתגרשים, אותה אישה רוצה הפרשי השתכרות – האם יש לכך הצדקה? את השאלה הזו אני משאירה פתוחה.

חשוב מאוד שלא להתבלבל בין סעיף 5(א) לחוק שעוסק בהסדר איזון המשאבים, שכולל רק נכסים משותפים של בני הזוג בתקופת הנישואין (מחצית על מחצית) לבין סעיף 2(8) לחוק שעוסק בשיקול דעת של בית המשפט לחרוג מההסדר שבסעיף 5(א) בדרך של התחשבות בכושר ההשתכרות העתידי של בני הזוג.

ההסדר שבסעיף 5(א) הוא הכלל ועל האקטואר מטעם בית המשפט לפעול תמיד על פיו.

סעיף 2(8) לחוק יונק את פרשנותו מסעיף 8 לחוק, שקובע את העניינים הבאים:

ראשית, מדובר בשיקול דעת של בית המשפט ולא של האקטואר מטעם בית המשפט. שנית, נדרשות "נסיבות מיוחדות" קביעת הנסיבות המיוחדות היא קביעה משפטית - לא אקטוארית! שלישית, נדרשת בקשה של מי מבני הזוג להפעלת הסעיף.

מכאן ועל מנת למנוע טענות של חריגה מסמכות, מומלץ לפעול כדלהלן:

1. אם לא הוגדר בכתב המינוי הוראה מפורשת כי יש לכלול בתחשיב האיזון גם תחשיב לשווי פערי ההשתכרות בין הצדדים, אין צורך לבצע.
2. על אקטואר מקצוען לכלול בחוות דעתו פיסקה בנוסח הבא: **"תחשיב האיזון אינו כולל תחשיב לפערי השתכרות לפי סעיף 2(8) לחוק, מאחר ומדובר בעניין שבשיקול דעת של בית המשפט הדורש הכרעה שיפוטית, והכרעה כאמור לא נתקבלה אצל המומחה"**.

כמשפטנית אני חייבת לציין כי המונח "כושר השתכרות" נתון לפרשנות רחבה. ראשית, מנוסח הסעיף המדבר על "נכסים עתידיים, לרבות..." ניתן להבין שכוונת המחוקק הייתה לכושר השתכרות עתידי:

השבוע בתיק גירושין שבו אני מייצגת את האישה האקטואר שמונה מטעם בית המשפט העריך את החברה בע"מ שבעלות הבעל בטענה שהיא ניתנת להעברה, אך קבע כי אין האישה יכולה לדרוש פערי השתכרות בנוסף לחלקה בשווי מניות הבעל מאחר והדבר לדבריו מהווה Double Counting ("ספירה פעמיים").

האקטואר מטעם בית המשפט טען שמאחר והבעל מקבל תלוש שכר מהחברה שבעלותו והואיל והאקטואר כלל בהערכת השווי שלו שכר נורמטיבי ראוי לבעל על פי תפקידו בחברה אל מול מה שמקובל לשלם בשוק, אז חישוב של נכסי קריירה לבעל יהווה Double Counting מאחר ואת כל פוטנציאל ההשתכרות של הבעל אישתו קיבלה כבר במסגרת שווי החברה כפי שזה השתקף בשווי המניה.

אז התייעצתי עם חבר טוב, מעריך שווי חברות ידוע שקבע כי החלטת יש מקום לבחון פערי כושר השתכרות וכי אין Double Counting. לטענתו של מעריך השווי מדובר בשני נושאים שונים לחלוטין: האחד - חלק בת הזוג בחברה במניות הבעל והשני - האם מגיע לבת הזוג פיצוי (בגין פערי שכר משמעותיים, שנות נישואין רבות, אמא משמורנית כן/לא וכד'), ולפי החלטת בית המשפט.

כעורכת דין, אני בדעתו של מעריך השווי מאחר ולהבנתי מדובר בשני דברים משלימים ולא באותו הדבר פעמיים. כמובן שהתייעצתי עם רואה חשבון שמתמנה מעת לעת מטעם בתי משפט כמומחה כלכלי והוא קבע כי חישוב כושר ההשתכרות צריך להיעשות רק אם ניתנה החלטה מפורשת של בית המשפט לכך. יחד עם זאת, רואה החשבון הצדיק את מעריך השווי בטוענו כי אם מפחיתים שכר ראוי של הבעל במסגרת הערכת השווי הרי שרק פוטנציאל ההשתכרות המופחת שלו מופחת נלקח בהערכת שווי ולא כל הפוטנציאל ולכן יש מקום לבצע גם הערכת נכסי קריירה לבעל.